

Nyerges Gábor Ádám

A hezitálási idő lejárta

Igen? A kérdés szinte kettészakítja a benzinkút semmilyenyszerű, valójában nem is érzékelhető moráját. Ami persze inkább Kuka semmilyenyszerű belső moraja, annak részletezésére, hogy az valójában mennyire érzékelhető, most nincs lehetőség, mert a kérdés, mert sorra került, pedig az imént még elmerengett a kínálaton, újság, nagy mennyiségben pornólapok és dévédék, de napilapok is, csoki, rágó, cigi, na de a kérdés, hogy Igen? Hogy mit akar ő itt most, pontosabb fordításban: mit parancsol ő mint kedves vevő, bár ez sem teljesen pontos. Kuka nem kedves vevő, nem akként néz rá a fazon, hanem, mint aki még nem döntötte el, hogy ebből fél percen belül valami röhejes sztori, társaságban jól elmesélhető anekdota lesz, vagy abban végződik, szintén fél-egy perc alatt, hogy ki kell teszékelni ezt a fura gyereket, akivel valami nagyon nem stimmel. Hátán hátizsák, cipőjét szinte beborítja a kínai ruhabolt legolcsóbb termékeként beszerezhető egyennadrág kissé túllógó szára, felül valami feliratos póló, még reggel el is felejtette megnézni, meg amúgy sem szokta, mi áll épp a mellkasára vasalva, kezén kötött kesztyű. Áll, úgy Kuka-mód, pipiskedik kissé, a sarka csak kiemelt, ünneplés pillanatokban érintkezik a földdel, karja a törzse mellett, hogy másképp, furának hathat, ha ő így áll, a környezetének, ha ugyan tényleg ezért néznek rá ilyen furán, ezért jegyzi meg néha egy-egy kedves idős hölgy, hogy miért nem húzza ki magát, miért nem áll férfiasabban, de hát hogy lehet még állni, hiába próbálja ellesni, állni így lehet, az ember, vagy legalábbis ez a konkrét emberpéldány, ami ő, így lett tervezve, hogy hát áll, ahogy (illetve, ezek szerint akkor pont nem úgy), mint minden ember, a keze meg így lóg mellette, mint a nadrágszár. Szemével a plafont kémelve mereng még, mert akárhogy szakítja is ketté benső ízét, moráját az Igen?, késik a feleszmélés, hiszen egy csomó részlet fölött reggel, induláskor, meg a korábbi tervezéskor úgy siklott át, mint a mellkasán álló, ki tudja, mit jelentő feliraton. Mit szeretnél, kérdezi eggyel kevésbé semleges, gyűlő, de még lefojtott frusztrációval az eladó. Kuka pipiskedése meg-megemelkedik, rándulna már a váll, de – amennyire tud – összpontosít, azzal végképp elvesztené a számára, mint kedves vevőnek meghitelezett komolyságot, komolyan vételt, szólna, de még nincs szó, nyelv egyet, a szája, toroka, mint a krétapor lepte szivacs, nyeldekdel. Benzint, mondaná, de ez így hülyén hangzik, oda a komolyan vétel, de valamit most már mondani kell, nagy unszolásra jönnek a szinonimák és alterna-

(részlet a *Mire ez a nap véget ér* című regényből)

tívák, üzemanyag, az még cikibb, pánikkeltő hangon szól a hezitálási idő lejártát már eleve késve, a többi emberéhez képest pár ezredmásodpercnyi késéssel jelző vészcsengő, vagy most mond, egyenesen rávág bármit, vagy menthetetlenül hülyének nézik, és nem kap semmit Benzint, vágja rá, mi mást vághatna, tényleg azt akar. Az eladó ezen a ponton szerencsére még nem ütközik meg, fenntartja (mert hogy neki is jól felfogott érdekében áll), ameddig csak lehet, a normalitás látszatát, ő sem akarja, nem akarhatja, csak ha már minden kötél szakad, a kínos helyzetet, Kuka mögött gyúlik az igaz, csak kétfős sor, mindenesetre egyelőre az ő hülyének, mi több, hibbantnak nézése lassítaná a munkavégzést, furán (még furábban) néznének a mögötte állók, immáron nemcsak a Kuka hátát takaró pufidzsekire erőszakolt, dugig tömött iskolatáskára, hanem órá, az eladóra is, elvégre, ha kizavar egy srácot, amiért benzint kért egy benzinkúton, joggal furcsállhatják a többi vevők (közben belép még egy, hamarosan háromfős lesz a mögötte álló sor), immáron nemcsak Kuka vélt esetlenségét, hanem a kutas értelmetlen, paranoid bizalmatlanságát is. Nincs mit tenni, az eladónak el kell mosolyodnia, amennyire csak az egyre fojtottabban egyre feszültebbé váló helyzet megengedi, magában, bár ez inkább sziszegés, valamelyest röhhentenie is kell, ez is egy papíron és elvben normális szituáció része, most már az ő térfelén pattog a labda, ez a zavar már az ő zavara is, lám, most ő nem találja a szavakat, és neki kell mondani valamit, az ő fejében lévő, a Kukáénál jóval pontosabb időzítéssel üzembe lépő vészcsengő visít már egy-két ezredmásodperce, hogy na, akkor erre találjon most a szituáció normalitását fenntartani képes, megfelelő választ. Milyenre lenne szükség?, ezt izzadja össze az eladó, de láthatóan maga sem hiszi, amit mond, mármint azt a részét, hogy a kérdés pontos fordítása elvben az kéne legyen, hogy amilyet erre Kuka felel, valóban olyat ad majd neki, de hát nem adhat, hogy adhatna egy hátizsákos, kötött kesztyűs, pattanásokkal jócskán borított kamasznak csak úgy benzint. Kuka most elnyújt egy ő hangot, amit ugyan későbbre tartogatott, ebben a sportban csak egy felhasználható időkérés van, és érzi, sejti, hogy még később is szüksége lenne párra, de muszáj, mert itt megrekedt. Milyen benzinek is vannak, kilencvenötös, kilencvennyolcas is talán, ólomvagy oktánmentes, vagy az oktán az más, az fém, nem, az az aranyból a karát, oktánszám, olyan van, a benzinnel oktánszáma van, de akkor az a kilencvenöt, vagy az egy másik szám, milyen benzint kérjen, ha azt mondja, bármilyen megteszi, végképp lefújja a meccset, és el kell hagynia az üzlethelyiséget. Biodízelt, olyan van még, mondjuk az, ha egyszer bio, bizonyosan drágább, Kukánál meg csak ötszáznegyven forint van per pillanat, és ez nem egy optimista per pillanat, ez a legjobb pillanat, mert rendszerint ennyije sincs épp, per bármelyik pillanat az életében. Meg különben is, vajon a biodízelt is megfelel-e a célra, az állandó ütemkésésben nyekergő vészjelző már visít, túl régóta húzza az ő hangot, mindjárt rá lesz szólva, hogy na jó, ne szórakozzon, gyúlik a sor, a harmadik vásárló már be is sorolt a mögötte várakozó kettő mögé. Nem igazán tudom, amit javasol, ezt mondja végül, és bumm, el is baszta, innentől, mint egy könnyen átlátható kimenetelű sakkmeccs, eldőlt minden, nem volt elég a gondolkodási idő, elhamarkodta, erre a válasz már persze az, hogy az attól függ, hogy mire kell, és akkor már joggal jön a következő kérdés, hogy valóban mire kell neki benzint, mit keres itt,

és na ne szórakozzon, mások itt tényleg vásárolnának is, a közvetlenül mögötte álló már egyre türelmetlenebbül lötyögteti kezében a sportszelet mellé vett doboz energiáit. Ez így nem fog menni.

Még szerencse, hogy ez is most csak egy próba volt, hogy valójában kémiaórán ül, még így is elég zavarbaejtő, amit végiggondolt, bár nem történt semmi, és értelemszerűen nem értesült, nem értesülhetett róla senki, ami az imént a kútnál lezajlott, Kuka számára ez a végeredményen nem változtat, a helyzet megalázó impotenciáját ő attól még, hogy csak egyedül élte át, és csak szimulációban, ugyanúgy érzi, ma sem jött össze, amit eltervezett, így éjjel megint úgy kell átugrania ezt a megoldandó, de megoldhatatlan részt, egészen addig, amíg már a fontos részig előrettekert, hogy tudja, a szituáció végig nem gondolásával, meg nem oldásával valójában nem érdemelte ki az álmodozást, amire viszont szüksége van.

Mert éjjel, persze, menetrendszerűen megint kiáramlanak majd a társasházzal szemben üzemelő kocsmából, megint lesz üvöltés, röhögés és sikoltozás, török az üveg, egyre hangosabban zengenek a bazmegek, majd jönnek a dalok, férfikórus és visító, velőtrázó női röhögéstrillák, egy autórádióból megint úgy fog bömbölni a basszus, hogy belefájdul a fej, ki tudja, mióta nem alszik majd már az egész utcator. Kuka sem. De persze valójában alszanak, mert a szervezetük és a pszichéjük adaptálódott a körülményekhez, az ugyan nem állítható, hogy ricsaj nélkül már nem is menne az alvás, hiszen meg a kevés békés éjjelen is, de a partizaj már nem okoz fennakadást. Csak egy embernek, meg egy másikkak.

Persze a benzínről fantáziálni már szigorúan csak végső megoldás, és ahogy az előzményeit, úgy a következményeket sem lehet végiggondolni, hogy tudniillik, hogy lehetne ezt megúszni, meg amúgy is humanizmus és minden szar, amiben Kuka egyébként hisz, még a pókot sem üti le a fürdőszobában, a csótányt is csak nehéz szívvel (valójában inkább cipőtalppal) tapossa el, nincs igazán gyomra a kitin roppanásához, sem a hanghoz, sem a talp alatti érzéshez.

Úgy kezdődne, azaz mindig úgy kezdődik, hogy lemegy. Felöltözik, tehát vilányt gyűjt, leveszi a pizsamát, fölveszi az utcait. Halkan, mert a másik szobában egy másik ember nem alszik. Lábujjhegyen lélegzik, ha ugyan lehetne ilyesmit, úgy fogja meg a kulcsomót, hogy ne csörögjön, úgy nyitja a kilincset, hogy eleve kicsit megnyomja, és így fém és foglalat kilazult párosa lehetőleg ne adjon ki leleplező hangot. Lenyomott kilinccsel csukja be a bejárati ajtót, mely így nem kelt zajt, majd tízszerezésre lassított mozdulattal helyezi be a kulcsot és fordítja el, jó esetben ez sem ébreszti föl a másik szobában nem alvót minden zajra érzékeny ébrenlétéből. Csak a liftben merne sóhajtani, túl van a nehezén, pedig frászt, eddig lenne könnyű. A liftben az arcát vizsgálgatná, tudna-e bármennyire is ijesztő lenni (nem), akkor tudna-e beolvadni (szintén nem). Mert ezek a lent hangoskodók nem pattanásosak és nem kötött sapkában, kesztyűben vannak, nem egy kinőtt, kifakult mikiegeres póló van rajtuk (épp ez volt kéznél, sötétben kellett öltöznie, gyorsan be is cipzárazza a kabátot, ami ugyancsak nem olyan, mint az övék), nem ilyen a cipőjük, nem ilyen a zsebükben a mobil, nem ilyen műanyag szíjas a karukon az óra, nem így göndörödik csöppet sem korpás hajuk, ezek egy másik faj. Illetve dehogy, Kuka a másik faj, ő van kisebbségben, ő az anomália, itt

ha valaki, hát csak ő különbözhet. Minden egyes létező fizikai és lelki vonásának minden egyes lehetséges variánsában eltér tőlük, megilletődött marslakóként indul tárgyalni a földi katonasággal. A lift lassan leér, a földszinti kattanás ezúttal a hezitálási idő lejárta, meg amíg a ház kapujáig elér, amíg a kulcs fordul, nincs mese, kilépett, sötét van, így még talán van pár másodperc hosszabbítás, amíg vele egykorú fiatalnak álcázzák a gyér fényviszonyok. És akkor most mi jön? Áll a kapuban, szokás szerinti pipiskedését képtelen a talajhoz parancsolni, szeme az eget kémleltében néha a másik fajra téved, kezükben poharak, cigik, telefonok, krétaporos torkán leküld, lenyeldes egy-két ki nem mondható szót. Sziasztok, megy oda a legjámborabbnak tűnő társaságnyúlvány legjámborabbnak tűnő alakjához, eleve csak lányok felől lehet indítani, azok legalább megverni nem fogják bizonyosan. A lány épp legjámborabb visítása közben van, NEM MONDOD, BAZMEG, VÍÍÍÍÍÍÍ, süvíti, Kuka ekkor még csak fizikailag része a jelenetnek, nagyjából annyi befolyással bírva az események alakulására, mint egy útban lévő utcai szemetesláda, mondhatni kuka. Igen?, kérdezi, mintha csak benzinkutas volna, a legjámborabb mellett álló, még mindig röhögés közben lévő, kevésbé jámbornak tűnő csaj, Kuka helyzete így már szignifikáns romlásnak indult (pedig még csak épp körvonalazódni készül, Kuka többé-kevésbé megvilágított, a kiszűrődő kocsmafény által valamelyest kirajzolódó sziluettjéhez hasonlatosan), nemcsak a jámbor csaj elvétele miatt, hanem a kevésbé jámborból fényviszonyokhoz képest többé-kevésbé kivehetően villanó lábak és dekoltázs miatt, Kuka úgy egy fejjel magasabb, így még be is látna, de persze akarva is nem akar, így is nehéz kifelé irányítani a lenyelni igyekezett szavakat, most pedig már nincs menekvés. Igen?, így néz a legjámborabb csaj is, immáron egyik sem röhög, mindkettő egy képzelt kutashoz hasonlatos fojtott, növekvő feszültséggel hallgat és kivár, az ő nézőpontjukból Kuka fokozatosan felderengő sziluettje még egyformán lehet hajléktalan, dzsánki, fura fazon, aki rájuk akar akaszkodni, és ártalmatlan, bár érthetetlen, hogy épp itt és most mit kereső járókelő is. Kuka feje szabályosan dübörög, már minden létező vészcsengő szól benne, még a kocsmából kiáramlók hangját is elnyomva. Tudja (sejti), még pár ezredmásodpercnyi hezitálás, és a lányok bizalmatlanná (még bizalmatlanabbá) válnak, jó esetben csak arrébb mennek, és akkor már nem lehet a helyzetet (másokkal sem) újramegírni, rosszabb esetben odahívnak többiek, fiúkat is, és utána már semmi jó sem történhet. Nem mintha eleve történhetne, főleg annak fényében, hogy ez most már nem babra megy, ez most a képzelődés egy olyan speciális alelete, ami egybeesik a valósággal, Kuka valóban lent van az utcán hajnali kettő és három között valamikor, nem gondolkodott, csak nekidurálta magát, belepréselte magát a helyzetbe, mit van mit tenni. Sziasztok, Kuka megkésve kezdi meg a már megkezdett helyzetet. Heló, felelik a lányok és vihognak, még nem az iménti visítás hangtartományában és erejével, de egy ilyen, érlelődő visítva röhögés előzményeként, ahhoz bemelegítve. Az, izé, az van, hogy. Igen?, most kezd csak valamicskét javulni a helyzet, a legjámborabb csaj számára most valamelyest összebb állni látszik Kuka még tökéletes megvilágításban is, általában csak derengő kontúrja, míg a kevésbé jámbor tovább vihog, ő mintha egy cseppet megenyhülne, olyasformán, mint ahogy a friss levegőre kijövet egyszerezben jóval erősebben megérezte, korábban lekül-

dött alkohol, miután még jobban beüt, hatása tekintetében picit talán csillapszik, ilyen alkohol e percben a vihogás is. Segíthetünk valamit?, kérdezi egy pillanatra emberivé váló hangon, már majdnem közelebb is hajolna, hátha úgy jobban dekódolható a szemből jövő motyogás, de hát az ott álló, kötött sapkás ismeretlen azért még mindig lehet valami kóbor elmebeteg, aki rejtve bántalmazni készül. Szóval az anyám nagyon beteg és fent. Izé, itt lakunk szemben, és eleve csak pár órát tud aludni és. Jézusom, ne haragudj, baszki, Juli, kussolj már. És Juli kussol, bár kevésbé jámborsága még inkább az épp beüt, mint a már enyhül állapotában van, a barátnői csitítás azért elég hatékony módszer, már nem vihog, a vigyor is lehervadóban a fejről, de egyelőre még, hátha van még pár másodpercnyi kiélvezhető élet a beállni készülő, nagy komolyság árnyékában, nem engedi magát teljesen jámborral átlényegülni. A vigyor és a hirtelen komolyság közti, tétova és meghatározhatatlan vákuum nagyjából olyan arckifejezést eredményez a fején, mintha ennyi pia után hirtelen megindulnia vagy megállnia kéne, arcizmai éppoly csálén rendeződnek a tökéletes húgyagyú üresség zenállapotába, mint egy slampos-esetlenné részegített, máskülönben rutinszerűen működő, hétköznapi mozdulatsor. Ő, ja, bocsi, tart lenn egy heroikusan elnyomott böffenést. Ne haragudj, nem tudtuk, figyi, szólunk a többieknek, csendben leszünk, süllyed épp a föld alá a legjámborabbik, összehúzza csöppet a kabátját, mintha a (Kuka csak most figyel fel az ebből az irányból is ki-kivillanó, figyelmet terelni bőven alkalmas, és zavarbaejtésre is megfelelő anatómiai részletekre) csini ruci is hozzájárulna Kuka anyuka ébrenlétéhez. Kösz, mondja Kuka, és ha ilyen pillanatokban képes volna büszke lenni magára, most az lenne, nemcsak az elhangzó ígéret okán, hanem mert végre időben és pont azt mondta, amit ilyenkor valószínűleg kellhet. Sziasztok. Szia, suttogja egy háborús övezetbeli kórház ápolónőjének hangszínén, legjámborabb együttérzésével a lány. Csssst, figyi. Senki nem hallja, persze, csak a mellette álló, immáron végre többé-kevésbé együttérzővé komolyult arckifejezésű, kevésbé jámbor, meg a pipiskedő léptekkel, szokásos tempójánál gyorsabban távolodó, zsebében már a kapukulcsot keresgélő Kuka. FIGYI MÁR, ordítja a jámbor végképp tövig szégyellve magát, elvégre e pillanatban ő a lehangosabb, tudja, hogy a kaput már belülről záró Kuka ezt még hallja, hogy per pillanat ő az, aki a legvelőtrázóbban üvölt, úgy, hogy erre még a legmélyebben adaptálódó lakók is fel kell riadjanak gondterhelt álmukból. Hirtelen november táji fagyos csend áll be – a valamelyest mélyebben alvó, zajt jobban toleráló lakók erre riadnak fel ezúttal, partizaj és síri csend feldolgozhatatlan, negligálhatatlan, döbbenetes váltására.

Vészesen múlik a hezitálási idő, ezúttal a legjámborabb csajé, mert tudja, csak egy, legfeljebb két másodpercnyi csendet szülhet egy teljes tüdejéből elvisített, csupa nagybetűs FIGYI MÁR, a partihangulat mindjárt áthullámszik a pillanatnyi döccenés felett. Most volt itt egy srác, ezt most mondhatja majdnem suttogássá halkított, emberi hangon is, hiszen megdermed a csend egyszerűen az egész utcában, az anyukája nagyon beteg és Rosszul alszik a kedves mama?, üvölti közbe egy mélyebb fiúhang, hahahaha, Bazd már meg, pisszegi le a legjámborabb, fogd be, tényleg kurva hangosak vagyunk. Az utolsó hangok szinte koppannak a többfelől pillanatra felzúgó hahaha utáni, újabb csendszünetben,

hirtelen tántorodnak meg az előbb még röhögő, vagy arra készülő arcizmok. Fú, bazmeg, sóhajt fel valaki szinte suttogva. Izé, bocsánat!, ordítja egy öblösebb hang, háháhá, haha, hihihi, a legjámborabb mellett álló kevésbé jámbor is felvihog, a válaszul érkező cssss, pssst, ne márok azonban újabb csssss, pssst és ne már-rianásokat generálnak, végeérhetetlen gerjesztődési folyamatban, mire már nem lehet elválasztani a ténylegesen halkító szándékú és az ironikus csitításokat. Öblös böfögés vegyül a morajló csitításba, Fú, Iván, halkabban böfögj már, bazmeg (hahaha, höhöhö), Bocsánat!, üvölti föl a szembe ház felé nagy eséllyel Iván, Akkora parasztok vagytok, méltatlankodik, vesztére az ő hangjában is bujkáló kuncoghatnékkal egy másik jámborabb jellegű lány, Ja, Iván, paraszt vagy, nem lehet így csendben haldokolni. Bruhahaha, hehe, hihi, JOBBULÁST KÍVÁNOK, MAMA, üvölti egy másik, Na és figyi, akkor amit mondtam, folytatódik valahára egy percek óta a levegőben lógó, ezen a ponton félbeszakított beszélgetés, PARASZTOK VAGYUNK, GECIIIIIIIIII, zeng föl a társaság egy másik pontjáról, immáron kevesebb átéléssel, de továbbra is, nagyjából mezzo szólamú zümmögőkórusként fel-felcsendülő pssstök és fogd már be-k kíséretében.

Kuka lélegzet-visszafojtva hallgatja az anyja zörgősen visszafojtódó lélegzetét. A hangzavar már percek óta újra a régi, legfeljebb pár Nyugodjék békében, Akárki Néni!, felkiáltások cifrázzák a megszokottat. Mégis, ahogy a lárma alól a legcsekélyebb hangfoszlányok, ezúttal is átszűrődik az elnyűtt szortyogás, ahogy egy fáradt, kialvatlan tüdőben szinte cseppenként hallhatóan nő a vízszint.

Kuka végül, mit lehet tenni, újra a benzinre gondol, megint átugorja a megvalósíthatatlan és eltervezhetetlen részeket, hogy hogyan is szerezne ő egy kánával, hogy tudná vele a negyedikről leönteni az egész bandát, jámborságra való tekintet nélkül, majd hogyan dobna le egy égő rongycsomót (ha már ég, hogy fogná meg, hogy hajítaná el, talán egy serpenyőbe tenné és azt lendítené, de azzal hogy tudna célozni), és hogyan úszná meg ennyi ember elégetését, ha egyáltalán fizikailag lehetséges volna ezt tenni velük. Erre és a mindig kis fáziskéséssel átszűrődő, apró, de folytonos, hezitáló fáziskésésekben érkező, többnyire egyenletes lélegzetvételek szortyogására nyomja el az álom pár órára végül aznap hajnalban is.